

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Koen Beel

tegen

Nieuwsblad.be

Met een mail van 25 juli 2019 dient de heer Koen Beel een klacht in tegen Nieuwsblad.be. Aanleiding is de beslissing van de redactie van 16 juli 2019 om niet in te gaan op zijn verzoek om twee foto's van 2013 en 2015 offline te halen. De foto's werden gepubliceerd bij volgende artikels:

- van 28 september 2013 onder de titel *Lezersfoto – Lisa jongste van viergeslacht*;
- van 6 juli 2015 onder de titel *Dubbel viergeslacht in Asper*.

Redactiemanager Toon van den Meijdenberg van Mediahuis antwoordt met een brief van 4 september 2019, waarop Koen Beel niet meer repliceert.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 10 december 2019. Koen Beel woonde de hoorzitting bij. Voor Nieuwsblad.be waren Toon van den Meijdenberg en advocate Ann Devroe aanwezig. Na de hoorzitting stuurden beide partijen nog bijkomende informatie: Koen Beel met twee mails van 10 en 16 december, Toon van den Meijdenberg met een mail van 13 december 2019.

DE FEITEN

Klager vroeg aan de redactie van Nieuwsblad.be om twee familiefoto's van een viergeslacht offline te halen. Op de eerste foto van 2013 stonden zijn dochter, vrouw, schoonmoeder en de overgrootmoeder. Op de tweede foto van 2015, met twee viergeslachten, stonden ook zijn schoonzus en haar dochter erbij.

Klager vroeg aan de redactie om de foto's te verwijderen omdat zijn dochter en hij het niet leuk vinden dat ze nog online staan en voor iedereen zichtbaar zijn. De redactie antwoordde dat ze om principiële redenen vasthoudt aan de handhaving van haar nieuwsarchief en niet wenst in te gaan op de vraag tot verwijdering.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER beroept zich op het recht op privacy en het recht op vergetelheid.

Hij zegt dat zijn schoonmoeder de foto's destijds aan de redactie heeft bezorgd, maar dat hij en zijn vrouw nooit toestemming hebben gegeven voor publicatie, terwijl het aan de ouders is om te oordelen over het belang van hun kind. Klager zegt dat zijn schoonmoeder zich er niet bewust van was dat de foto's op de site zouden blijven staan. Het is niet omdat destijds toestemming gegeven is, dat de foto's eeuwig online kunnen blijven staan.

Daarnaast geldt ook de mening van het kind, dat intussen 6,5 jaar is. Haar leefomgeving is geëvolueerd en ze heeft nu een eigen mening, wat op het moment van publicatie van de foto's nog niet zo was. Nu zou ze geen toestemming meer geven en wil ze de foto's liever weg.

De overgrootmoeder, die mee op de foto's staat, is intussen overleden. Voor de echtgenote en dochter van klager blijft het emotioneel dat iemand die hun naam opzoekt, terechtkomt bij een foto met de overledene. De foto's zijn positief, maar behoren tot de privésfeer en niet iedereen hoeft een inkijk te hebben. Niet alle mensen op de foto's hebben hun toestemming gegeven.

Nieuwsblad.be zegt dat de tweede foto gemaakt is door een fotograaf van de redactie en dat de familie op die manier impliciet toestemming gegeven heeft om ze te publiceren, maar dat klopt niet. De foto is gemaakt door klager en zijn schoonmoeder heeft ze aan de fotograaf of de redactie gegeven met het oog op publicatie.

Maatschappelijk is er zeer veel aandacht voor privacy en de omgang met privégegevens op sociale media. Klager ziet het gevaar op lange termijn. Het zijn de ouders die in de eerste plaats oordelen over het belang van hun kind en binnen de gegeven maatschappelijke context zijn de foto's niet in het belang van zijn dochter en schaden ze haar privacy.

De foto's hebben geen maatschappelijk belang. Ze zijn wel familiaal, maar niet maatschappelijk relevant. Een viergeslacht is een fait-divers. Een zoekopdracht op Google levert veel resultaten en toont aan dat viergeslachten niet uitzonderlijk zijn. Het online archief van Nieuwsblad.be zal dan ook niet aangetast worden door twee foto's offline te halen.

Klager zegt dat hij in 2013 en 2015 niet gevraagd heeft om de foto's te verwijderen en geen klacht heeft ingediend omdat hij pas sinds een jaar weet dat de foto's op de website staan en omdat zijn dochter pas nu op een leeftijd gekomen is dat ze er zelf een mening over heeft.

Nieuwsblad.be verwijst naar Google om foto's te laten desindexeren, maar dat is niet makkelijk en Google heeft het verzoek geweigerd. Bovendien lost desindexering het probleem niet op, want ook dan blijven de foto's nog op de Nieuwsblad.be staan. Het probleem moet bij de bron worden opgelost.

NIEUWSBLAD.BE wijst op het belang van het online nieuwsarchief en de initiële toestemming van de familie om de foto's te publiceren en zegt dat er geen bijzondere omstandigheden zijn waarom de foto's verwijderd zouden moeten worden.

De familie heeft destijds voor beide foto's toestemming gegeven om ze te publiceren. De eerste foto heeft de schoonmoeder van klager zelf naar een medewerker van de redactie gestuurd met het oog op publicatie. Bij de tweede foto, van twee jaar later, staan de initialen van een fotograaf van de krant. Ze is ofwel door hem gemaakt, ofwel heeft iemand van de familie ze aan hem aangeboden. De fotograaf verklaart uitdrukkelijk dat hij familiefoto's alleen maakt of aanvaardt op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkenen. Als de foto door hem gemaakt is, is dat gebeurd op uitnodiging van de familie met minstens impliciete toestemming om ze te publiceren. Als ze gemaakt is door klager of een ander familielid en door een familielid doorgegeven aan de fotograaf, is dat net als de eerste keer gebeurd met de uitdrukkelijke bedoeling om ze te laten publiceren. Ook dan is de toestemming duidelijk en heeft de familie niet één, maar twee keer gevraagd om een foto te publiceren.

De klacht is ingediend door de vader, maar vader en moeder zijn in gelijke mate titularis van het ouderlijk gezag en de moeder heeft mee geposeerd en ingestemd om de foto te laten publiceren. Klager kan als vader dan ook niet alleen vragen om de foto's te laten verwijderen.

Klager zegt dat niet alle mensen op de foto's hun toestemming hebben gegeven, maar het wordt ondoenbaar als de redactie bij een familiefoto, die van de familie zelf komt, iedereen die erop staat zou moeten contacteren, met bovendien van elk kind de vader én de moeder.

Het gaat om familiefoto's van gelukkige mensen die verbonden zijn door bloedbanden. Er is niets storend of aanstootgevend aan en ze zijn waarachtig, want geven gewoon een feit weer. De vraag om dit feit uit het online archief te halen omdat de privacy van de dochter zou geschonden zijn, is niet ernstig. Er zijn geen privacyoverwegingen om de foto's weg te halen en klager verantwoordt inhoudelijk niet waarom de foto's verwijderd zouden moeten worden.

Klager heeft op het moment van publicatie van de twee foto's op geen enkele manier gereageerd. Als er echt verzet was geweest van de ouders, is het vreemd dat ze dat destijds niet geuit hebben. Klager zegt dat hij de foto's pas dit jaar opgemerkt heeft, maar het is merkwaardig dat de afgelopen jaren niemand de foto's aan hem getoond zou hebben.

Bij een vraag om een artikel te laten verwijderen gaat de redactie in de eerste plaats na of de toenmalige publicatie strookt met de journalistieke code. Als dat niet het geval is, wordt het probleemloos aangepast, en ook in andere bijzondere omstandigheden kunnen er redenen zijn om op een vraag tot aanpassing in te gaan. Maar die redenen zijn er in dit geval niet.

De krant heeft één archief en dat is het online archief. Het is van maatschappelijk belang dat dit intact blijft. Als de redactie zou ingaan op niet gegronde vragen om artikels te verwijderen, is er op de duur geen archief meer, maar een kaas met gaten. De foto's zijn niet gedateerd en blijven relevant. Het is een principiële zaak om het archief intact te houden, tenzij de code het niet toelaat of een artikel compleet voorbijgestreefd is, bijvoorbeeld over iemand die vervolgd of verdacht wordt en later wordt vrijgesproken. Daarvoor worden oplossingen gezocht om de waarachtigheid te laten zegevieren. Zonder behoud van het archief zijn er geen historische bronnen meer. Daarbij heeft elk artikel dezelfde waarde, ook klein nieuws en faits-divers.

Nieuwsblad.be wijst er ten slotte op dat het klager geadviseerd heeft om aan Google te vragen om de artikels te desindexeren. Die vraag is blijkbaar geweigerd en het zou interessant zijn om te weten waarom.

BESLISSING

De richtlijn bij artikel 22 van de code wijst op het maatschappelijk belang van zo volledig mogelijke archieven, die getrouw weergeven wat werd gepubliceerd en zegt dat dit belang en het recht op informatie in principe zwaarder doorwegen dan het belang dat personen kunnen hebben bij het verwijderen van gearchiveerde artikelen of beelden. Klager voert geen gegronde redenen aan die opwegen tegen het maatschappelijk belang van het archief. Het maatschappelijk belang van het archief geldt voor het geheel en voor alle types van artikelen, inclusief over *faits divers* en alledaagse onderwerpen, zoals hier het geval is. Verder zijn de foto's positieve en niet controversiële familiefoto's waarbij de familiale context niet gewijzigd is, die destijds op uitdrukkelijke vraag en met toestemming van een familielid gepubliceerd zijn en waarvoor – gezien de gegeven context – destijds geen bijkomende toestemming nodig was. De Raad is dan ook van oordeel dat in dit geval het maatschappelijk belang van het archief zwaarder doorweegt dan de vraag van klager om de twee foto's te laten verwijderen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 9 januari 2020